

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 3, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:289](#) 24-02-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2023:133](#) 03-02-2023

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1704](#) 28-02-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1280](#) 14-02-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:4517](#) 15-12-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:1943](#) 22-06-2021

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:709](#) 23-02-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:1155](#) 20-02-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:1347](#) 15-02-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:570](#) 14-02-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:1013](#) 13-02-2023

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:743](#) 10-02-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:613](#) 08-02-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:716](#) 08-02-2023

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2023:989](#) 01-02-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:1101](#) 01-02-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:650](#) 30-01-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:1317](#) 25-01-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:882](#) 25-01-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:588](#) 25-01-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:612](#) 24-01-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:15051](#) 28-12-2022

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:7472](#) 21-12-2022

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:5176](#) 02-12-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:11882](#) 30-11-2022

RECHTSPRAAK

Erfgenaam zet na schorsing als procespartij de door de executeur gestarte procedure voort over strekking van tijdens leven namens erflaatster verrichte overboekingen.

De executeur stelt dat X tijdens leven zonder instemming van erflaatster bedragen eerst naar haar eigen rekening en vervolgens naar die van appelante Z heeft overgeboekt. In verband hiermee is de executeur een procedure tot terugvordering gestart. De taak van de executeur is inmiddels geëindigd waardoor de enig erfgenaam Y zelfstandig bevoegd is te beschikken over de nalatenschap. Om die reden heeft Y de schorsing van het geding ingeroepen op de grond dat de executeur als zodanig niet meer bestaat en daarmee is opgehouden in de betrekking waarin hij het geding voerde. Aansluitend heeft Y meegedeeld het geding te hervatten op de voet van artikel 227 Rv. Met instemming van Z heeft zij de schorsing en hervatting bij de memorie na deskundigenbericht aangezegd. Daarmee is Y procespartij geworden. Gezien het feitencomplex, waaronder een deskundigenonderzoek, is het hof van oordeel dat de stelling van Y dat de bedragen zonder toestemming zijn overgemaakt, onvoldoende gemotiveerd is betwist. Het hof gaat ervan uit dat de transacties niet in het belang van erflaatster, maar ten behoeve van Z zijn gedaan, en dat dit niet de instemming had van erflaatster. Z is dus tekortgeschoten in de nakoming van haar verplichtingen jegens erflaatster en moet de schade vergoeden die als gevolg daarvan is geleden.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1280

Zaaknummer: 200.240.329

Rechters: H.L. Wattel, D.M.I. de Waele en M.S.A. van Dam

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel in de procedure ten onrechte is nagelaten om onderscheid te maken tussen de nalatenschappen van moeder en vader, oordeelt de rechtbank over de tussen de erfgenamen bestaande geschilpunten.

De in Frankrijk wonende opposant A en geopposeerde B zijn zussen en de enig erfgenamen van hun respectievelijk in 2020 en 2021 in Nederland overleden moeder en vader. Een week na het overlijden van vader zijn zij de toedeling aan B overeengekomen van de tot de nalatenschap behorende auto en woning. De woning is nimmer aan B geleverd, de volmacht die A daartoe aan de notaris had afgegeven, heeft zij begin september 2021 ingetrokken. A en B zijn het over de (algehele) afwikkeling van de nalatenschappen niet eens geworden. In de door B gestarte verstekprocedure dient zij een veertiental (sub)vorderingen in – waaronder strekkende tot toedeling aan haar van de woning – die alle worden toegewezen. A komt tijdig in verzet en vordert ontheffing van de veroordelingen in het verstekvonnis en niet-ontvankelijkverklaring van B althans afwijzing van haar vorderingen. Krachtens artikel 4 ErfVo is de Nederlandse rechter bevoegd en krachtens artikel 21 ErfVo is Nederlands recht van toepassing. Voor de praktijk is vooral relevant dat de rechtbank overweegt dat de vorderingen van B mede betrekking hebben op de nalatenschap van de vooroverleden moeder. B heeft voor beide nalatenschappen van moeder en vader dezelfde (gelijkluidende) vorderingen ingesteld, terwijl zij onderscheid had moeten maken tussen de nalatenschappen van vader en moeder. Dit geldt vooral omdat op de nalatenschap van moeder de wettelijke verdeling van toepassing was als gevolg waarvan de goederen van moeder automatisch en rechtstreeks door vader zijn verkregen en A en B een geldvordering op vader hebben verkregen. Over deze geldvordering hebben partijen zich niet uitgelaten. Omdat dus alle goederen van moeder bij haar overlijden door vader zijn verkregen, ziet de rechtbank niet hoe de vorderingen van B over de nalatenschap van moeder kunnen worden toegewezen. De rechtbank heeft sowieso onvoldoende handvatten om deze vorderingen te kunnen beoordelen omdat B slechts ten aanzien van de nalatenschap van erflater concrete stellingen heeft ingenomen. Vervolgens concludeert de rechtbank dat het de afwikkeling van de nalatenschap van hun vader is waarover partijen het niet eens zijn, en gaat over tot een inhoudelijk oordeel over de diverse vorderingen, die met name zien op de vraag voor wiens rekening en in welke verhouding bepaalde kosten komen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 25-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:588

Zaaknummer: C/15/331064 / HA ZA 22-509

Rechters: A.C. Haverkate

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank houdt partijen aan de door hen in het kader van een eerder gevoerde kortgedingprocedure gesloten vaststellingsovereenkomst.

Partijen zijn erfgenamen en/of legitimarissen in de nalatenschappen van hun achtereenvolgens overleden vader en moeder. In 2022 heeft de kantonrechter de executeur veroordeeld om aan de legitimarissen in de nalatenschap van moeder hun legitieme portie te voldoen. In 2022 zijn partijen in kort geding bij de voorzieningenrechter een regeling overeengekomen waaruit volgt dat partijen overeenstemming hebben bereikt over o.m. de toedeling van een schuur en een perceel bosgrond aan de gedaagde in conventie. Eiser in conventie heeft tijdens de mondelinge behandeling naar voren gebracht dat hij zich niet meer aan deze afspraak hoeft te houden, nu de andere partijen – waaronder gedaagde in conventie – toerekenbaar tekort zijn geschoten in de nakoming van deze regeling. Omdat eiser in conventie geen rechtsgevolg aan die stelling heeft verbonden, gaat de rechtbank aan dit standpunt voorbij; eiser in conventie heeft immers geen nakoming van de gemaakte afspraken gevorderd en ook geen ontbinding dan wel vernietiging van de vaststellingsovereenkomst. Nu partijen al afspraken hebben gemaakt over de toedeling van de schuur en het perceel bosgrond aan gedaagde in conventie en niet is gesteld of gebleken dat deze afspraken in juridische zin zijn aangetast, dienen de vorderingen die gebaseerd zijn op de stelling dat de schuur aan eiser in conventie dient te worden toebedeeld, te worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 01-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:1101

Zaaknummer: C/03/301080 / HA ZA 22-35

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondanks erflaatsters dementie ziet de rechtbank geen reden om de gemachtigde rekening en verantwoording te laten afleggen ter zake van tijdens leven verrichte transacties.

Erflaatster heeft in haar testament de vooroverleden heer X alsmede haar kinderen (A, B, C, D en E) tot erfgenamen benoemd. A en B (die meer dan 30 jaar geen contact hebben gehad met erflaatster) dagvaarden C, D en E en stellen onder meer dat C (die vanaf 2010 over erflaatsters bankrekening kon beschikken) zonder instemming van erflaatster gelden aan haar bankrekening heeft onttrokken die niet aan erflaatster ten goede zijn gekomen. Volgens A en B heeft C zichzelf hiermee verrijkt. Bij gebreke aan een testamentaire plaatsvervullingsclausule verwerpt de rechtbank het verweer van C dat A en B niet-ontvankelijk zijn omdat X mogelijk nog in leven zijnde erfgenamen heeft. Zij menen dat de regels van plaatsvervulling van toepassing kunnen zijn en dat door A en B is verzuimd deze erfgenamen in het geding te betrekken. De rechtbank overweegt dat uit vaste rechtspraak volgt dat geen rekening en verantwoording aan erfgenamen hoeft te worden afgelegd als niet is komen vast te staan dat een erflater ten tijde van de volmachtverlening/bij gebruikmaking van de volmacht niet in staat was zijn wil te bepalen én erflater bij leven geen aanleiding had gezien om de gevolmachtigde ter verantwoording te roepen (ECLI:NL:HR: 2005:AS4167). Dit is slechts anders indien sprake is van misbruik van omstandigheden (ECLI:NL:GHSGR:2012:BY4759). Onvoldoende weersproken heeft C gesteld dat erflaatster ook nadat zij in 2017 aan dementie is gaan lijden, akkoord was met de contante pinopnames en pinbetalingen en dat haar besef nog goed was. De omstandigheid dat erflaatster in haar laatste levensjaren (vanaf eind 2017) in een gesloten afdeling van een woonzorginstelling heeft gewoond in verband met bij haar vastgestelde dementie, maakt het voorgaande nog niet anders. A en B hebben onvoldoende concreet gesteld en onderbouwd dat erflaatster niet in staat was om haar wil te bepalen ter zake van de door C genoemde uitgaven en bestedingen, terwijl C bovendien gemotiveerd heeft weersproken dat ter zake hiervan sprake was van wilsonbekwaamheid bij erflaatster. Erflaatster stond niet onder curatele en binnen familieverband is het niet gebruikelijk om een administratie (kasboek) bij te houden (ECLI:NL:GHSHE:2015:3935). De stellingen van A en B dat erflaatster een bedrag ad € 28.700 had kunnen sparen zijn grotendeels gebaseerd op vermoedens en miskennen dat het aan

erflaatster zelf was om te bepalen welke kosten zij wilde maken en/of zij geld wilde sparen. Gelet op de omstandigheid dat C niet gehouden is om rekening en verantwoording af te leggen, oordeelt de rechtbank dat hij voldoende toelichting heeft gegeven naar aanleiding van de vragen van A en B over de betaalrekening en de spaarrekening van erflaatster.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 08-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:716

Zaaknummer: C/02/387380 / HA ZA 21-395

Rechters: M.M. van 't Nedereind

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede vanwege ontbreken van door gedaagde gestelde afwijkende afspraken hierover met de Molukse gemeenschap, wordt het verzoek tot voortzetting huur na overlijden huurster afgewezen.

Verhuurster vordert dat B – zoon/gedaagde – de door A – erflaatster/moeder – gehuurde woning ontruimt omdat B niet binnen zes maanden na overlijden van A bij de kantonrechter een vordering tot voortzetting van het huurcontract heeft ingesteld. B verblijft daardoor zonder recht of titel in de woning en dat is volgens de verhuurder onrechtmatig. B vindt dat hij mag blijven wonen omdat in het verleden met de Molukse gemeenschap afspraken zijn gemaakt over (voorrang bij) toewijzing van vroegere domeinwoningen aan Molukkers. Die afspraken gelden nog steeds waardoor het voor hem niet nodig was om op tijd een voortzettingsvordering in te stellen. De betalingsachterstand is ingelopen en verhuurster heeft B pas meerdere maanden na het verstrijken van de termijn uit artikel 7:268 lid 2 BW gedagvaard. De kantonrechter is van oordeel dat de verhuurster een spoedeisend belang heeft bij haar vordering tot ontruiming. De verhuurster heeft een brief overgelegd waaruit volgt dat de bedoelde afspraken niet meer gelden voor de betreffende gemeente. De voorzieningenrechter vervolgt met de overweging dat artikel 7:268 lid 2 BW de mogelijkheid biedt om binnen zes maanden na het overlijden voortzetting van het huurcontract te vorderen. B heeft deze termijn laten verstrijken zodat de conclusie is dat B zonder recht of titel in de woning verblijft en de woning daarom zal moeten verlaten.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 14-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:570

Zaaknummer: 10246295 / MV EXPL 22-150 M/50723

Rechters: B.G.W.P. Heijne

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vorderingen uit hoofde van ouderlijke boedelverdeling (van de eerststervende) op de nalatenschap van de langstlevende zijn voor kleinkind/erfgenaam een onbekende schuld als bedoeld in artikel 4:194a BW.

Onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis bevestigt het hof het oordeel van de rechtbank dat onder omstandigheden ook vorderingen op de nalatenschap van de langstlevende voortvloeiend uit het overlijden van de eerststervende, voor diens kleinkind/erfgenaam een onbekende schuld kunnen zijn als bedoeld in artikel 4:194a BW. Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat met de woorden ‘kende en behoren te kennen’ wordt aangesloten bij artikel 3:11 BW. Goede trouw ontbreekt als de erfgenaam van het bestaan van de schuld wist op het moment van aanvaarding van de nalatenschap. Ook als een erfgenaam weliswaar een juiste voorstelling van zaken miste met betrekking tot de aanwezige schulden, maar onder de gegeven omstandigheden beter behoorde te weten of twijfelde of had moeten twijfelen over (de afwezigheid van) een schuld en heeft nagelaten hiernaar nader onderzoek te doen, kan hij niet als te goeder trouw worden aangemerkt. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt tevens dat in geval van niet-uitgekeerde kindsdelen of legitieme porties (in het bijzonder voor kinderen van een erflater) vrijwel nooit sprake zal kunnen zijn van een onverwachte schuld en dat bij schulden als gevolg van het overlijden van een eerdere partner veelal geen sprake zal zijn van een onverwachte schuld. De minister merkt hierbij op dat de situatie zich kan voordoen dat de erfgenaam hiervan geen weet heeft. Het hof leidt hieruit af dat de wetgever heeft onderkend dat ook een onder- of overbedelingsschuld onder omstandigheden wel degelijk een onverwachte schuld kan zijn voor de erfgenaam. Per geval zal de rechter aan de hand van de concrete omstandigheden moeten beoordelen of een dergelijke schuld voor de desbetreffende erfgenaam is aan te merken als een onverwachte schuld. In casu zijn de volgende feiten van belang: de erfgenaam/het kleinkind had geen enkele kennis van juridische of erfrechtelijke zaken, de erfgenaam was zelf niet gerechtigd tot enig bedrag in de nalatenschap van erflater, en heeft onderzoek gedaan naar de inhoud en omvang van de nalatenschap van erflater door de administratie van erflater (die goed op orde was) te onderzoeken en door de accountant van erflater te raadplegen (bij wie de betreffende schuld ook niet bekend was aangezien die vordering gedefiscaliseerd is en dus

niet zichtbaar is in de IB-aangiften).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 15-12-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:4517

Zaaknummer: 200.314.714_01

Rechters: R.R.M. de Moor, N.W.M. van den Heuvel en R.L.G. Kraaijvanger

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank gaat in op de bevoegdheidsvraag ter zake van een vordering tot verdeling nalatenschap.

Eiseres X heeft een vordering tot verdeling nalatenschap ingesteld en maakt bezwaar tegen de verwijzing daarvan naar de kantonrechter. Onder verwijzing naar ECLI:NL:GHDHA:2018:714 meent X dat de verdelingsvordering moet worden behandeld door de kamer voor andere dan kantonzaken in de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Zutphen. In navolging van bedoeld arrest stelt X dat de geldelijke omvang van de ingestelde vordering niet relevant is. De rechtbank oordeelt dat artikel 93 Rv de bevoegdheidsregels van de kantonrechter geeft. De vraag is of de subcategorieën a en b enkel strekken tot geldvorderingen of dat deze een breder bereik hebben. Dit kan worden bepaald aan de hand van het verschil in terminologie tussen beide subcategorieën. Door gebruik van het woord 'beloop' in sub a is aangegeven dat het hier gaat om geldvorderingen terwijl het in sub b gaat om vorderingen van onbepaalde waarde. Doordat het woord 'beloop' ontbreekt, strekt sub b niet enkel tot geldvorderingen. Sub b heeft een bredere reikwijdte dan sub a, zodat ook een vordering tot verdeling van een nalatenschap eronder kan worden geschaard. Daarbij is de geldelijke omvang van de vordering wel van belang. Er moeten duidelijke aanwijzingen bestaan dat de vordering geen hogere waarde vertegenwoordigt dan ten hoogste € 25.000. Uit de stellingen van partijen leidt de rechtbank af dat het saldo van de nalatenschap van erflater de hiervoor genoemde waarde niet overstijgt, zodat de kantonrechter bevoegd is om het geschil te beoordelen. De rechtbank verwijst de zaak op de voet van artikel 71 lid 2 Rv ambtshalve naar de kamer voor kantonzaken.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 08-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:613

Zaaknummer: 410289

Rechters: M. Stempher

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op de AVG gebaseerde rechten tot inzage, correctie, beperking van verwerking, en schadevergoeding gaan niet over op de erfgenamen van de overledene.

Ter zake van de in Monaco woonachtige erflater A heeft de Belastingdienst onderzocht of hij in de periode 2013 t/m 2017 ook inwoner van Nederland was en in Nederland belasting had moeten betalen. Hierover heeft de Belastingdienst informatie gedeeld met belastingdiensten van andere landen. Volgens A stonden daar onjuiste persoonsgegevens in, reden waarom hij – tijdens leven – om correctie daarvan heeft gevraagd en ook een verzoek om schadevergoeding heeft ingediend. In 2022 is A overleden waarna diens erven zich vervolgens als opvolgende procespartij in de procedures van A hebben gesteld. De rechtbank ziet zich primair voor de vraag gesteld of de beroepen en het verzoek om schadevergoeding ontvankelijk zijn. Volgens eisers zijn de door A op grond van de AVG ingediende vorderingen krachtens erfopvolging op hen overgegaan. Dit geldt temeer nu de verzoeken verband houden met het recht op schadevergoeding. Ook stellen zij een procesbelang te hebben omdat zij in de fiscale rechten en plichten van A treden. De rechtbank oordeelt dat op de AVG gebaseerde rechten op inzage, correctie, beperking van de verwerking en de kennisgevingsplicht bij uitstek persoonlijke rechten zijn die alleen door de betrokkene zelf zijn in te roepen. Zij zijn niet vermogensrechtelijk of familierechtelijk van aard. Het zijn daarom geen voor overgang vatbare rechten zoals bedoeld in artikel 4:182 lid 1 BW. Daarbij komt dat de AVG niet van toepassing is op gegevens van overleden personen. Ook het schadevergoedingsverzoek, dat is gebaseerd op artikel 82 van de AVG, is geen voor overgang vatbaar recht. Ook hiervoor geldt dat het een persoonlijk recht is dat niet door anderen kan worden ingeroepen en dat niet kan zien op de persoonsgegevens van overleden personen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 24-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:612

Zaaknummer: AWB - 20 _ 5487, 20_6794 en 21_1248

Rechters: M.D. Gunster, M.M. Meijers en P.T. Heblj

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na het overlijden van twee van de eisers in eerste aanleg worden appellanten in de gelegenheid gesteld om een verklaring van erfrecht in te brengen waaruit de erfopvolging blijkt, omdat de reeds ingebrachte testamenten daartoe niet volstaan.

Bij rolbeslissing heeft de rolraadsheer geconstateerd dat uit de appèldagvaarding blijkt dat X en Y – twee van de eisers in eerste aanleg – zijn overleden. In de dagvaarding zijn zonder verdere onderbouwing de erfgenamen van X respectievelijk Y als appellanten genoemd. Na in de gelegenheid te zijn gesteld om zich bij akte uit te laten over de rechtsopvolging van X en Y, hebben appellanten testamenten overgelegd van X en Y. Hierbij is aangegeven dat uit de testamenten ter zake van de rechtsopvolging een en ander blijkt. Het hof is met geïntimeerden van oordeel dat appellanten met het overleggen van de testamenten onvoldoende inzichtelijk hebben gemaakt wie de rechtsopvolgers zijn van genoemde erflaters. Appellanten worden in de gelegenheid gesteld een verklaring van erfrecht in het geding te brengen waaruit de rechtsopvolging blijkt.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 22-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:1943

Zaaknummer: 200.290.770_01

Rechters: S.M.A.M. Venhuizen, M.G.W.M. Stienissen en E.H. Schulten

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank past formeel criterium toe bij oordeel of echtscheidingsclausule in testament van toepassing is.

In het testament van de 2004 overleden erflater [X] staat een erfstelling ten gunste van zijn echtgenote [A] en de twee kinderen uit hun huwelijk [B en C], alsmede de clausule dat de erfstelling ten gunste van zijn echtgenote niet werkt indien ten tijde van zijn overlijden een echtscheidingsprocedure aanhangig is. In 2003 is namens A een echtscheidingsprocedure gestart. In geschil is of A erfgenaam is en of zij gerechtigd is tot de goederen van de overledene. Uit de feiten leidt de voorzieningenrechter af dat voldoende aannemelijk is dat de echtscheidingsprocedure op het tijdstip van overlijden formeel niet was ingetrokken en dus nog aanhangig was. Daaraan doen niet af een eventueel voordien plaatsgevonden feitelijke verzoening en een verklaring van de advocaten van X en A dat geen lopende echtscheidingsprocedure aanhangig was. Dit neemt niet weg dat A op grond van de akte van verdeling van de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap is gerechtigd tot alle bezittingen en schulden van die gemeenschap, waaronder derhalve de nalatenschap van X. Dit verandert niet door eventuele bij de berekening van de overbedelingsschulden gemaakte fouten. Ook B's vordering dat A zich niet als erfgenaam van X mag afficheren, wordt bij gebreke aan spoedeisend belang afgewezen. Wel is de voorzieningenrechter van oordeel dat B op grond van artikel 843a Rv kopieën van bepaalde documenten van A kan verlangen.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 23-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:709

Zaaknummer: C/16/550002 / KG ZA 22-637

Rechters: R.A. Steenbergen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank beoordeelt welk recht van toepassing is op de vererving en afwikkeling van een nalatenschap van een in Sri Lanka overleden man met de Nederlandse nationaliteit die bezittingen had in zowel Nederland als Sri Lanka.

Erflater A is op 22 september 2019 op zestigjarige leeftijd overleden te Sri Lanka. A is in Nederland geboren en had op het moment van overlijden de Nederlandse nationaliteit. Erflater had in ieder geval bezittingen in Sri Lanka en in Nederland. In Nederland had erflater onder meer onroerend goed, inkomsten uit de verhuur van het onroerend goed en bankrekeningen. Erflater heeft niet bij testament over zijn vermogen beschikt. B is in 2010 op de Seychellen met erflater getrouwd. In deze internationale casus oordeelt de rechtbank dat op grond van artikel 10 lid 1 onder a ErfVo en artikel 109 Rv de Nederlandse rechter, meer specifiek de rechtbank Den Haag, bevoegd is om van de zaak kennis te nemen. Uit de overgelegde stukken leidt de rechtbank af dat het huwelijk van A en B rechtsgeldig tot stand is gekomen en wordt erkend, artikel 10:31 lid 1 BW. De rechtbank is ook van oordeel dat de conclusie gerechtvaardigd is dat erflater zijn laatste gewone verblijfplaats had in Sri Lanka. Dit betekent dat op grond van artikel 21 lid 1 ErfVo Sri Lankaans recht van toepassing is op de vererving en afwikkeling van de nalatenschap van erflater. Vervolgens meldt de rechtbank dat artikel 34 ErfVo bepaalt dat hieronder mede wordt verstaan de in Sri Lanka geldende IPR-regels, zoals die welke voorzien in terugverwijzing naar het recht van een lidstaat of naar het recht van een andere derde staat die zijn eigen recht zou toepassen. Gelet op deze bepaling dient de rechtbank te beoordelen welk recht volgens Sri Lankaans recht op de nalatenschap van erflater van toepassing is, hetgeen de rechtbank vervolgens doet voor de diverse afzonderlijke vermogensbestanddelen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 25-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:882

Zaaknummer: C/09/612280 / HA ZA 21-479

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank stelt omvang nalatenschap en legitieme portie vast.

Gedaagde is enig erfgenaam en vereffenaar van de door hem beneficiair aanvaarde nalatenschap van zijn in 2018 overleden moeder. Eiser is een onderfd kind van erflaatster en heeft een beroep gedaan op zijn legitieme portie. Nadat de rechtbank tweemaal aan hem had meegedeeld dat hij een boedelbeschrijving moest aanleveren, heeft gedaagde dit in november 2019 gedaan. Nadat eiser heeft gesteld dat deze boedelbeschrijving en de daarop gebaseerde legitieme berekening onjuist waren, erkent gedaagde bij de conclusie van antwoord dat hij onder meer (abusievelijk) is vergeten om een Duitse bankrekening, een schenking aan hem en een schuld van overledene in de boedelbeschrijving te vermelden. De rechtbank constateert dat aan de hand van de feiten vaststaat welke goederen, giften, schulden en kosten de waarde van de nalatenschap van erflaatster (mede) bepalen, beoordeelt de overige feiten en omstandigheden (gestelde giften en schulden) en berekent de hoogte van de legitieme portie.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 15-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:1347

Zaaknummer: C/03/297247 / HA ZA 21-514

Rechters: V.E.J. Noelmans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door erfgenamen in kort geding gevorderde ontruiming en medewerking aan verkoop en levering van een tot de nalatenschap behorende woning wordt toegewezen.

In deze kortgedingprocedure stellen de twaalf in de uitspraak als 'familie' aangeduide eisers een groot aantal vorderingen in tegen de twee gedaagden, die als 'moeder' respectievelijk 'zoon' worden aangeduid. Deze zaak gaat over een woning die onderdeel is van de onverdeelde nalatenschap van de overleden heer [A] en overleden mevrouw [B]. A en B zijn de (groot)ouders van de familie. Moeder was de laatste echtgenote van A. Familie is door de erfenis van haar (groot)moeder [B] voor de helft eigenaar van de woning. De andere helft van de woning was van de heer [A] en na zijn overlijden is een deel van deze helft van de woning naar moeder gegaan en deels ook naar familie. Met moeder is afgesproken dat zij in de woning mocht blijven wonen en dat zij voor het onderhoud zou zorgen. Inmiddels woont moeder al enkele jaren niet meer in de woning. Wel verblijft inmiddels zoon daarin zonder toestemming van familie. Hij betaalt geen huur of verblijfskosten. Familie wil deze situatie beëindigen en de woning verkopen. De meeste door de familie ingestelde vorderingen worden toegewezen, waaronder de veroordeling van zoon om de woning te verlaten en te ontruimen. Moeder wordt onder meer veroordeeld de overeenkomst van opdracht met een door familie aan te dragen makelaar te ondertekenen en om haar medewerking te verlenen aan de opdracht tot verkoop, de totstandkoming van de koopovereenkomst en het notarieel transport. Dit alles aangevuld met de bepaling dat waar nodig het vonnis van dit alles in de plaats treedt.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 02-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:5176

Zaaknummer: C/16/547246 / KG ZA 22-536

Rechters: V. van Dam

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De voorzieningenrechter verleent geen recht op inzage conform artikel 7:458a BW in het medisch dossier van overledene. Het daarvoor vereiste zwaarwegend belang ontbreekt omdat de daarvoor vereiste bewijslevering in kortgeding niet mogelijk is.

Volgens de voorzieningenrechter zijn de aangevoerde omstandigheden, ook in onderlinge samenhang bezien, onvoldoende om een vermoeden van wilsonbekwaamheid bij erflaatster te rechtvaardigen. Deze gestelde omstandigheden zijn namelijk niet op enigerlei wijze concreet en objectief onderbouwd, bijvoorbeeld door verklaringen van derden of door stukken. De enkele verklaring van eiseres zelf dat haar moeder in de war was, is onvoldoende om aan te nemen dat er zwaarwegende aanwijzingen zijn dat sprake was van wilsonbekwaamheid. Onweersproken is gesteld dat erflaatster tot haar overlijden verbleef in een open huis en niet op een gesloten afdeling voor dementerenden. De stelling van eiseres dat erflaatster niet meer in staat was om zelf overboekingen te doen is niet, althans onvoldoende, onderbouwd. Maar zelfs als ervan uit wordt gegaan dat daarvan wel sprake was dan betekent dat nog niet dat erflaatster ook niet in staat zou zijn geweest om haar wil te bepalen. De voorzieningenrechter is al met al van oordeel dat vooralsnog niet valt uit te sluiten dat de overboekingen met instemming van erflaatster hebben plaatsgevonden. Dit alles betekent dat om duidelijkheid te krijgen over de gezondheidstoestand van erflaatster, en daarmee over de vraag of er een gerechtvaardigd vermoeden van wilsonbekwaamheid was ten tijde van de overboekingen, bewijslevering nodig is, wat in het kader van dit kort geding niet mogelijk is.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 20-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:1155

Zaaknummer: C/02/ 405169 / KG ZA 23-14

Rechters: A.D. Scheffers

Advocaten: S. Meeuwssen en A.G.W. Verstraten

Wetsartikelen: 7:458a BW

RECHTSPRAAK

Kantonrechter wijst het verzoek af tot het treffen van een beheersregeling in een in 2017 opengevallen nalatenschap.

De kantonrechter wijst het verzoek tot het treffen van een beheersregeling af. De kantonrechter neemt daarbij in aanmerking dat geen sprake is van een complexe gemeenschap. Deze bestaat slechts uit een (aantal) onroerende za(a)k(en) en een banksaldo. Daarnaast bestaat over de verdeling van de gemeenschap in grote lijnen overeenstemming tussen partijen. Niet in geschil is dat de onroerende za(a)k(en) verkocht zal (zullen) gaan worden aan een derde en dat de opbrengst daarvan tezamen met het banksaldo tussen partijen moet worden verdeeld. Over de aandelen van partijen in deze opbrengst bestaat ook geen verschil van mening. Dit zo zijnde, is de kantonrechter van oordeel dat het treffen van de verzochte beheersregeling, mede gelet op de kosten die daaraan zouden zijn verbonden, niet het belang van partijen dient.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 13-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:1013

Zaaknummer: 9804749 \ EJ VERZ 22-93

Rechters: J.S. Reid

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter houdt vast aan de termijn van artikel 4:193 BW en wijst het te laat door de bewindvoerder ingediende verzoek tot machtiging om de nalatenschap te mogen verwerpen af.

Voorbijgaand aan een beslissing van het hof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2022:8787, ERF 2022-0324) wijst de kantonrechter het namens de erfgenaam/rechthebbende door de bewindvoerder over diens vermogen ingediende verzoek af om machtiging te verlenen om namens de rechthebbende de nalatenschap van erflaatster te verwerpen. De kantonrechter past de wettelijke termijn van artikel 4:193 lid 2 BW onverkort toe en stelt daarbij vast dat deze is verstreken. Verzoekster wordt niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek. Hierbij speelt volgens de kantonrechter een rol dat het oordeel van hof de weg vrij maakt voor bewindvoerders om de belangen van de rechthebbende te negeren, dat wil zeggen 'stil te zitten' na het openvallen van een nalatenschap waarin een betrokken rechthebbende gerechtigd is. Een bewindvoerder zou in die situatie kunnen afwachten tot een mede-erfgenaam of schuldeiser zich tot de bewindvoerder wendt. Gedurende de tijd dat wordt afgewacht, ontbeert de rechthebbende de bescherming van zijn of haar belangen die er wel is c.q. die wel ontstaat indien de nalatenschap door de rechthebbende (al dan niet van rechtswege) beneficiair is aanvaard. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat het stelsel van beneficiaire aanvaarding en vereffening niet alleen waarborgen biedt voor degenen die als erfgenaam tot een nalatenschap worden geroepen, maar dat ook de positie en belangen van schuldeisers een rol spelen. Naar het oordeel van de kantonrechter behoort het bovendien tot de verantwoordelijkheid van de bewindvoerder om binnen de wettelijke termijn die actie te ondernemen die in het belang van de rechthebbende is. Dat is ook in overeenstemming met het belang van de rechtszekerheid die een opengevallede nalatenschap verlangt. Voorkomen moet worden dat 'stilzitten' wordt ingegeven door de eigen belangen van de bewindvoerder om al dan niet een rol te (willen) vervullen in de beneficiaire afwikkeling (de vereffening) van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:743

Zaaknummer: 10190724 EJ VERZ 22-557

Rechters: A.G.M.H. Bennenbroek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad volgt het hof bij diens uitleg van het testament dat de erfstelling en het legaat zijn vervallen.

De Hoge Raad bevestigt met toepassing van artikel 81 lid 1 RO het oordeel van het hof (ECLI:NL:GHARL:2022:534, ERF 2022-0042) bij diens uitleg dat de niet-tijdige nakoming van het sublegaat leidt tot verval van de erfstelling en het legaat. Ook de conclusie van de A-G (ECLI:NL:PHR:2022:1094) strekte tot verwerping van de ingediende klachten.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 24-02-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:289

Zaaknummer: 22/00805

Rechters: A.E.B. ter Heide, F.R. Salomons en K. Teuben

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet de executeur, maar de erfgenamen zijn naar Belgisch recht bevoegd tot instellen vordering tegen gedaagde wegens toerekenbare tekortkoming.

In geschil is of de erfgenamen bevoegd zijn dan wel de executeur bevoegd is tot het instellen van een vordering namens de erfgenamen dat gedaagde jegens hen toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van haar verplichtingen althans onrechtmatig heeft gehandeld jegens de erfgenamen. De rechtbank overweegt dat het Belgisch erfrecht van toepassing is, artikel 21 lid 2 Erfvo. Erflater had immers een nauwe en duurzame band met België en de door erflater in Nederland uitgevoerde activiteiten zijn onvoldoende voor een ander oordeel. Uit de door de erfgenamen ingebrachte stukken volgt dat op grond van Belgisch erfrecht de erfgenamen zelf – en dus niet de testamentuitvoerder of de executeur – bevoegd zijn. Het opgeworpen niet-ontvankelijkheidsverweer treft geen doel.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 28-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:15051

Zaaknummer: C/09/609148 / HA ZA 21-277

Rechters: A.M. Boogers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechter (pachtkamer) oordeelt over de bevoegdheid van executeur/erfgenamen tot het indienen van een verzoek tot een voorlopig getuigenverhoor en een verzoek ex artikel 843a Rv in een pachtzaak.

In deze zaak verzoeken de erfgenamen en de executeur een voorlopig getuigenverhoor en de verstrekking door verweerder van bepaalde bescheiden, artikel 843a Rv. Na het overlijden van erflater is erflaatster krachtens ouderlijke boedelverdeling en na haar overlijden de erfgenamen krachtens opvolging onder algemene titel eigenaar geworden van een aantal verpachte percelen. Daarmee hebben zij ook de hoedanigheid van verpachter verkregen, en hebben zij voldoende belang bij de ingediende verzoeken. Ook als een van de verzoekers geen erfgenaam, maar enkel legitimaris is, is hij belanghebbende bij de verzoeken. Tevens wordt geconstateerd dat de executeur in de nalatenschap van erflaatster bevoegd is om de erfgenamen in en buiten rechte te vertegenwoordigen. Hieruit volgt dat de erfgenamen van erflaatster en de executeur voldoende belang hebben bij de indiening van de verzoeken, reden waarom de verzoeken inhoudelijk worden beoordeeld. Bij dit alles wordt overigens in het midden gelaten of verzoeker/legitimaris als partij bij de bodemprocedure betrokken kan worden en of verzoekers gezamenlijk als eisende partij in de eventuele bodemprocedure kunnen fungeren.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 30-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:650

Zaaknummer: 10005483 \ EJ VERZ 22-228

Rechters: J.H. Gisolf

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof volgt oordeel deskundige over testeerbekwaamheid erflaatster en van de notaris over erflaatsters bedoeling met betrekking tot plaatsvervulling bij verwerping.

In geschil is of erflaatster ten tijde van het opmaken van haar (laatste) twee uiterste wilsbeschikkingen (resp. 16 oktober 2008 en 28 februari 2008) feitelijk wilsbekwaam was. In dat kader heeft een ingeschakelde deskundige een uitgebreid rapport opgemaakt waarin wordt geoordeeld dat erflaatster op 16 oktober niet feitelijk wilsbekwaam was en dat wegens ontbreken van daarvoor vereiste gegevens niet geconcludeerd kan worden dat zij op 28 februari feitelijk wilsonbekwaam was. Het hof neemt de conclusies van de deskundige over en oordeelt dat erflaatster op 16 oktober 2008 niet in staat was haar wil te bepalen. Dat oordeel kan het hof niet geven voor het testament van 28 februari 2008, omdat de deskundige de vraag naar de wilsbekwaamheid van erflaatster op dat moment niet met voldoende zekerheid heeft kunnen beantwoorden. Er waren op 28 februari 2008 wel aanwijzingen van dementie, maar dat is op zichzelf niet voldoende om aan te nemen dat toen ook al sprake was van wilsonbekwaamheid. Het vervolgens in stelling gebrachte beroep op artikel 3:35 en 3:36 BW in verband met artikel 3:34 BW slaagt niet. Een uiterste wilsbeschikking is een eenzijdige rechtshandeling (het testament) van erflaatster, en géén verklaring van erflaatster tijdens leven. Een testament is immers geen verklaring waaraan een recht kan worden ontleend, omdat een uiterste wil voor het overlijden altijd herroepen kan worden. Ook is niet gesteld of gebleken dat de bevoegdheid om beroep te doen op de nietigheid van het testament van 28 februari 2008 is verjaard of dat sprake is van rechtsverwerking.

Tot slot gebruikt het hof een (geloofwaardig geachte) verklaring van de notaris die het testament heeft gepasseerd (dat daarin een redactiefout staat), om te oordelen dat erflaatster heeft bedoeld dat de regels van plaatsvervulling ook zouden gelden indien een erfgenaam zou verwerpen. Met inachtneming van dit alles stelt het hof vast wie erflaatsters erfgenamen zijn.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1704

Zaaknummer: 200.235.422

Rechters: M.L. van der Bel, R. Prakke-Nieuwenhuizen en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet bedongen rente is een voor de berekening van de legitimaire massa in aanmerking te nemen gift.

Los van diverse waarderingskwesties is de vaststelling van de legitimaire massa voorgelegd aan het oordeel van de rechtbank. In dat kader is relevant dat erflater en bedrijf X in de overeenkomst van 2012 zijn overeengekomen dat bedrijf X geen rente op een lening hoeft te betalen. De rechtbank stelt dat wél een rentebedrag als gift moet worden meegenomen bij de berekening van de legitimaire massa, artikel 4:67 aanhef en onder e BW. Het rekenen van rente over een lening is immers gebruikelijk en het afzien van rente moet als gift worden gezien. Deze gift moet in dit geval meegeteld worden omdat deze plaatsvond binnen vijf jaar voor het overlijden van erflater. Het is een gift omdat er aan bedrijf X geen rente in rekening is gebracht en bedrijf X daardoor is verrijkt ten koste van het eigen vermogen van erflater. Het genoemde artikel 4:67 aanhef en onder e BW zegt niets over aan wie de gift moet zijn gedaan. Dat het een gift aan bedrijf X is, en niet aan X persoonlijk, maakt dus niet uit.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 30-11-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:11882

Zaaknummer: 619377

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef, M. Fiege en M. de Geus

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst vordering tot huurvoortzetting af omdat geen sprake is van een duurzame gemeenschappelijke huishouding, maar veeleer van het verzorgen van een hulpbehoevende ouder.

Eiseres moet het bestaan/voeren van een gemeenschappelijke huishouding met haar vader bewijzen. Bewijs dat zij pakketten liet bezorgen op het adres van haar vader is daartoe onvoldoende. Ook het feit dat zij samen met haar vader de maaltijd gebruikte en televisie keek, is daarvoor onvoldoende. Daaruit volgt hooguit dat de dochter regelmatig bij de vader was. Een gemeenschappelijke huishouding kenmerkt zich onder andere door wederkerigheid. Van die wederkerigheid blijkt niet, in ieder geval onvoldoende. Interessant is de overweging dat als eiseres in februari 2019 is ingetrokken bij haar vader, hij op dat moment al vier jaar aan dementie leed, een ziekte die zich progressief ontwikkelt en die personen – doorgaans na enkele jaren – onzelfstandig maakt, tot het tijdstip dat opname in een verzorgingshuis noodzakelijk is. Wederkerigheid lijkt in zo'n situatie geen aspect dat van toepassing is. In casu hebben we eerder van doen met een situatie waarbij de dochter tijdelijk de verzorging op zich neemt van de hulpbehoevende ouder tot de situatie thuis niet meer te handhaven is en opname in het verzorgingshuis onvermijdelijk is. Maar in zo'n geval is geen sprake van een gemeenschappelijke huishouding.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 25-01-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:1317

Zaaknummer: 9917025 CV 22-2635

Rechters: R.A.J. van Leeuwen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G gaat in op de stelplicht en bewijslast bij het verweer van de verhuurder dat de samenwoner die de huur wil voortzetten vanuit financieel oogpunt onvoldoende waarborg biedt.

In zijn conclusie gaat A-G Van Peurse in op het voortzettingsrecht van artikel 7:268 BW van de samenwonende huurder na het overlijden van de huurder. En dan met name op artikel 7:268 lid 3 sub b BW. Krachtens deze bepaling wordt – ook als aan alle voorwaarden van het tweede lid is voldaan – de vordering tot voortzetting niet toegewezen als de voortzetter vanuit financieel oogpunt onvoldoende waarborg biedt. Het vanuit financieel oogpunt onvoldoende waarborg bieden is te beschouwen als een zelfstandig, of bevrijdend, of ‘ja, maar’- verweer, omdat het zich niet richt op de juistheid van de door de samenwoner gestelde feiten over diens hoofdverblijf en de duurzame gemeenschappelijke huishouding. Als de onvoldoende waarborg vaststaat, verbindt de wet daar als afwijzingsgrond het rechtsgevolg aan dat de vordering van de samenwoner tot huurvoortzetting schipbreuk lijdt. Op grond van de hoofdregel van artikel 150 Rv rusten de stelplicht – en na voldoende betwisting – de bewijslast hiervan op de verhuurder. Dat dat een lastige bewijspositie voor de verhuurder kan opleveren in de praktijk, is kennelijk bewust ingecalculeerd – mogelijk te verklaren vanuit de gedachte dat artikel 7:268 BW in het teken staat van bescherming van de achterblijvende samenwoner van de overleden huurder. Al te bezwaarlijk hoeft dit ook niet te zijn. Een rechter kan in zo’n geval ook zonder de bewijslast om te keren van de samenwoner verlangen dat deze in het kader van zijn betwisting bepaalde gegevens verschaft omdat de samenwoner immers over de daarvoor cruciale gegevens beschikt. Daarmee wordt niet aan de bewijslastverdeling zelf getornd, maar wel de bewijsleveringslast voor de verhuurder verlicht met het oog op het processuele evenwicht. De bescherming die het materiële recht aan de verhuurder wil bieden met deze afwijzingsgrond, kan anders in het gedrang komen. In de rechtspraak wordt de besproken stelplicht en bewijslast voor deze afwijzingsgrond in het algemeen ook bij de verhuurder gelegd.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 03-02-2023

ECLI: ECLI:NL:PHR:2023:133

Zaaknummer: 22/01040

Rechters: G.R.B. van Peursem

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank constateert dat de vruchtgebruikster ernstig tekortschiet in haar verplichtingen en stelt het vruchtgebruik onder bewind.

Erflater heeft aan X onder meer het vruchtgebruik van zijn zuivere nalatenschap gelegateerd en zijn afstammelingen tot zijn erfgenamen benoemd. In februari 2019 is een verklaring van erfrecht opgesteld. Als slotstuk van een in 2018 gestarte procedure wordt in maart 2019 gerechtelijk vastgesteld dat erflater de vader is van Y. In onderhavige procedure vordert Y een verklaring voor recht dat X ernstig tekort is geschoten in haar verplichtingen als vruchtgebruikster, de veroordeling van X tot het doen van opgave van het vruchtgebruikvermogen over de jaren 2015 tot en met 2021 en de onderbewindstelling van het vruchtgebruik. De rechtbank overweegt dat tot de wettelijke vruchtgebruikvoorschriften ex artikel 3:205 lid 4 BW behoort dat de vruchtgebruiker verplicht is om jaarlijks aan de hoofdgerechtigde(n) een ondertekende nauwkeurige opgave te zenden van de goederen die niet meer aanwezig zijn, van de goederen die daarvoor in de plaats zijn gekomen, en van de voordelen die de goederen hebben opgeleverd en die geen vruchten zijn. X is deze verplichting jegens Y niet nagekomen, zelfs niet nadat Y hiertoe verschillende verzoeken heeft gedaan. De stelling van X dat deze verplichting niet geldt indien een boedelbeschrijving is opgemaakt, is onjuist. De verplichting tot het doen van een jaarlijkse opgave bestaat naast de verplichting tot het opmaken van een boedelbeschrijving bij aanvang van het recht van vruchtgebruik. X is aldus tekortgeschoten in haar verplichtingen tot het doen van de jaarlijkse opgave.

Vervolgens moet worden beoordeeld of sprake is van een ernstig tekortschieten. Daarbij zijn diverse feiten en omstandigheden van belang, waaronder het gegeven dat de boedelbeschrijving pas is opgesteld nadat de kantonrechter daartoe had bevolen en dat Y niet in de verklaring van erfrecht is opgenomen, terwijl bekend was dat Y een afstammeling was van erflater, dan wel dat daar rekening mee zou moeten worden gehouden zolang daarover nog geen zekerheid bestond. Uit deze en de andere feiten leidt de rechtbank af dat sprake is van ernstig tekortschieten. Ook de vordering tot het doen van opgave van het vruchtgebruikvermogen wijst de rechtbank toe. Daarnaast stelt de rechtbank het vruchtgebruik onder bewind, artikel 3:221 lid 1 BW. Gelet op de ernstig verstoorde relatie tussen partijen benoemt de rechtbank niet Y tot bewindvoerder en biedt partijen de kans zich

uit te laten over de persoon van de te benoemen bewindvoerder. De rechtbank oordeelt dat het niet nodig was om alle hoofdgerechtigden in het geding te betrekken omdat de door Y ingestelde vorderingen niet processueel ondeelbaar zijn, zodat het ook niet nodig was om de andere erven in het geding te roepen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 21-12-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:7472

Zaaknummer: C/05/401640 / HZ ZA 22-105

Rechters: M. Stempfer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank ziet geen grond om artikel 20 lid 1 Wna niet strikt toe te passen en niet vast te stellen dat de verboden begunstiging nietig is.

Tussen partijen is niet in geschil dat het litigieuze legaat een begunstiging betreft die naar de letter van de wet, artikel 20 lid 1 juncto artikel 19 lid 1 aanhef en sub a Wna, verboden en (daarom) nietig is, omdat de notaris op het moment van het passeren van het testament bestuurslid was van de stichting ten behoeve van wie het legaat werd gemaakt. Partijen verschillen van mening over het antwoord op de vraag of het rechtsgevolg van nietigheid in dit geval ook daadwerkelijk moet intreden. De stichting stoelt haar betoog dat de nietigheid niet moet intreden, in de kern op de stelling dat vaststaat dat het de wens van erflaatster was om de gelegateerde percelen na te laten aan de stichting zonder dat daar een financiële verplichting tegenover zou staan. De stichting stelt dat uit de feiten die zich vanaf 2012 hebben voorgedaan, blijkt dat deze wens van erflaatster intrinsiek en consistent was. De rechtbank volgt de stichting niet in haar betoog. Naar het oordeel van de rechtbank is niet, althans onvoldoende, gebleken van feiten en omstandigheden die dwingen tot het oordeel dat nietigheid in dit geval een te zware sanctie is. Uit de feiten blijkt immers juist dat geen sprake is van een duidelijke en consistente wil van erflaatster. Anders dan de stichting stelt, kan in de onderhavige zaak niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden aangenomen dat de uiterste wil van erflaatster zich volledig vrij heeft gevormd. Het feit dat de notaris op het moment van het passeren van de akte bestuurslid was van de stichting staat hier wel degelijk aan in de weg. De schijn van beïnvloeding wordt door hetgeen de stichting in deze zaak naar voren heeft gebracht niet weggenomen. Daadwerkelijke beïnvloeding van erflaatster door de notaris hoeft bovendien niet te worden aangetoond.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 01-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2023:989

Zaaknummer: C/05/400629 / HZ ZA 22-78

Rechters: M. Stempher

Wetsartikelen: